

نفوذ روسیه در مناطق مرزی ایران

۱۰ آبان ۱۴۰۴ ساعت ۱۸:۵۶

روسیه با اعزام مأمورانی چون «تورج» به داغستان، قبایل کوهنشین را علیه والی گرجستان و در نهایت دولت ایران شوراند؛ اقدامی که بخشی از سیاست کلان این کشور برای نفوذ در قفقاز و نزدیک شدن به مرزهای ایران و عثمانی بود.

پس از انعقاد قرارداد ایراکلی و روسیه در ۱۷۸۳، دولت تزاری برای تثبیت موقعیت خود در قفقاز سیاست تحریک اختلافات محلی را در پیش گرفت. در این چارچوب، تورج به عنوان تاجر وارد منطقه شد تا قبایل ترک و کرد کوهنشین را علیه ایران و والی گرجستان بشوراند و آنان را به خدمت روسیه بکشانند:

«گفتیم که روسیه درصدد تحکیم موقعیت خود در منطقه بود، این سیاست با درگیر کردن قبایل و عشایر با یکدیگر و نیز از طریق اهرم نظامی انجام می‌شد. در کنار مسئله گرجستان، در داغستان هم اغتشاشات محلی و تحریکات داخلی صورت گرفت. تورج نامی که مادرش از اهالی گرجستان و پدرش از ترک‌های کوهنشین داغستان بود، برای انجام این منظور برگزیده شد. تورج از کارمندان اداره بلدیه مسکو بود که پس از دریافت دستورهای لازم با سیزده تن دیگر به عنوان تجارت و خرید پوست راهی داغستان شد. او مأموریت داشت وضعیت داغستان را مورد ارزیابی قرار دهد و کشف کند که میزان رضایت و اطاعت آنها از دولت مرکزی ایران چه اندازه است، ترکیب قبایل آن چگونه است و هر قبیله با کدام یک از قبایل دیگر اشتراک یا اختلاف دارد و محور این اختلافات چیست؟ از طرفی باید طرز رفتار والی گرجستان با خوانین کوهنشین داغستان مورد ارزیابی قرار می‌گرفت و اولیای دولت روسیه از مراتب مطلع می‌شدند. مأموریت دیگر تورج این بود که بین کوهنشینان داغستان و والی گرجستان تولید اختلاف و خصومت نماید. او مأموریت داشت که نه تنها ترک‌ها، بلکه کردهای کوهنشین را همه علیه والی گرجستان تحریک نماید و نظر کوهنشین‌ها را به طرف روسیه جلب کند و از آنها بخواهد که به خدمتگذاری دولت روسیه بپیوندند. در اوایل سال ۱۱۹۳ ق، زمانی که هنوز ویونیچ در ایران بود، وی به عنوان تجارت رهسپار گرجستان شد، آنگاه به طرف داغستان عزیمت کرد و طبق دستورالعمل دولت تزاری مشغول توطئه شد. این فرد بعد از دو سال موفق شد روابط خصمانه‌ای بین کوهنشینان داغستان و والی گرجستان فراهم نماید.»

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۲۳۰/ایران-مرزیه-مناطق-روسیه-نفوذ/>